

Att göra borta hemma

En undersökning av gästforskares uppfattning om sitt boende i Stockholm

August Frihammar

ERG
Examensarbete 15 hp
Etnologi
Kulturanalysprogrammet
Vårterminen 2014
Elisabeth Wollin Elhouar
To make home, away

Stockholms
universitet

Att göra borta hemma

En undersökning av gästforskares uppfattning om sitt boende i Stockholm

August Frihammar

Sammanfattning/Abstract

What is it that makes us feel at home in a place? How do we perceive the experience of moving to an unfamiliar country with the knowledge that we might just stay one or two years? In this thesis, made in collaboration with Sektionen för byggnadsplanering at Stockholm University, these questions are examined by investigating the behavior and thought patterns of guest scientists that have recently started working in Stockholm. During the thesis you get to know the tactics and thought patterns of five guest scientists currently living in Stockholm in relation to three major themes. The themes are “getting to know the city”, “visiting” and “the position in the city”. Under these general themes we get to understand how the guest scientists use different tactics to navigate moving to Stockholm. We also get to understand how they by moving to a place where they have no plans to be joined into a Gemeinschaft can get a bigger drive to work harder on their careers.

Nyckelord/Keywords

Gästforskare, taktik, strategi, Gemeinschaft, Gesellschaft, plats, integration, hem

Uppsattitel: Att göra borta hemma

Författare: August Frihammar

Institution: Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap

Handledare: Elisabeth Wollin Elhouar

Nivå: Kandidatkurs

Framlagd: Vårterminen 2014

Innehållsförteckning/Contents

Inledning.....	1
Syfte.....	1
Forskningssammanhang.....	1
Teori.....	3
Metod.....	6
Informanter.....	6
Etiska överväganden.....	7
Disposition.....	8
Att lära känna staden.....	9
På besök.....	15
Platsen i staden.....	23
Avslutning.....	28
Referenser.....	30
Litteraturlista.....	30
Intervjuer.....	31

Inledning

I denna uppsats undersöks de sätt fem gästforskare tänker om och uppfattar sina bostäder i Stockholm. Undersökningen är gjord på beställning från Sektionen för byggnadsplanering på Stockholms Universitet¹. Genom denna undersökning söks att skapa en större förståelse för vad som händer när människor flyttar till en ny stad för en begränsad tid, något som blir mer relevant än någonsin i en mer och mer globaliserad värld. Uppsatsen bidrar till den förståelse och kunskap som finns kring gästforskares boende i dagens Stockholm.

Syfte

Gästforskare hamnar i en speciell situation. De flyttar av egen vilja till en ny plats för att utöva sitt yrke. De flyttar till denna plats med planer att stanna i längre än ett år, men utan att ha som uttalat mål att stanna permanent. En gästforskare befinner sig i en slags långvarig självvald limbo, de är varken hemma eller borta. Hur hanterar människor i en sådan situation behovet av till exempel hemhörighet eller delaktighet? Vad får gästforskarna för upplevelse av platsen de stannar på? Känner de att de saknar något på dessa platser?

Uppsatsens syfte är att beskriva och analysera fem gästforskares upplevelser av sitt boende i Stockholm utifrån teman som delaktighet, hemmahörighet och besökande. Genom detta så bidrar uppsatsen till att skapa en djupare förståelse av vad det är som skapar upplevelse av hemkänsla och delaktighet hos människor.

Forsknings-sammanhang

Frågor om bostad, hem och plats har länge stått i fokus för kulturvetenskapliga ämnen. Forskningen har sökt svar på frågor om hur bostäder och områden bäst bör utformas för att skapa så höga levnadsvillkor som möjligt.

¹ Sektionen för byggnadsplanering är en sektion av tekniska avdelningen på Stockholms universitet. De ansvarar för universitetets lokalförsörjning vilket innebär att de har hand om verksamhetsanpassningar, lokaldisponering, universitetets hyreskontrakt och hyresförhandlingar samt administreringen av hyror. De representerar universitet vid frågor om ombyggnads- och nybyggnadsprojekt för fastighetsägarnas organisation. Sektionen för byggnadsplanering skickade under början av terminen utskick till etnologiska institutionen på Stockholms Universitet att de eftersökte mer kunskap och forskning kring gästforskares syn på deras boendesituation i Sverige

Inom forskning kring stadsliv och stadsplanering så har det länge funnits starkt fokus på det moderna samhället. Det moderna samhället var länge utsatt för skarp kritik (Urban, 2005, s13). Forskare ansåg att den moderna staden var ett hot mot den gemenskap som funnits i förmoderna samhällen. Man ansåg att folk i moderna städer riskerade att bli alienerade och ensamma. Det fanns en rädsla för att det äkta, naturliga och organiska i det förmoderna, skulle bytas ut mot falskhet, onaturlighet och mekaniskhet.

Värt att notera är att denna kritik ofta har en implicit romantiserande av det förmoderna samhället. Det framställs som mer varmt, välkomnande och naturligt i kontrast till det kalla, moderna samhället.

Under senare tid så har forskningen inte varit lika ensidigt kritisk, utan har även börjat se på de fördelar som kommer från den moderna staden. Här tas fördelarna med urbanitet och närhet till en stor mängd olika människor upp. Man har börjat ifrågasätta autenticitetsbegreppet och det finns en större vilja att faktiskt låta de människor som bor i de områden man undersöker komma till tals.

En av de forskare som utifrån detta perspektiv har undersökt boendeformer i Sverige är Elisabeth Lilja. I Elisabeth Liljas bok ”Den ifrågasatta förorten ” från 1999 så kartläggs fyra olika förorter till Stockholm. Underlaget för hennes studier är både fenomenologiska observationer och intervjuer med de boende i de olika områdena. Hon undersöker vad och hur människor känner för sitt närområde samt hur de brukar deras område.

I Liljas bok får de boende sin röst uppmärksammas och det finns fokus på vad som är bra med att bo i de olika (moderna) områdena. Boken avslutas med en uppmaning till en förändring av stadsplaneringsparadigm, då hon anser att den moderna stadsplaneringen är föråldrad och behöver uppdateras för en internationell värld där människor har andra värderingar och söker efter andra saker än de gjorde i industrisamhället.

På senare tid så har det även funnits stort fokus på förorter och integration/segregation inom stadslivsforskning. En bok som har fokus på just integration/segregation är sociologen Susanne Urbans ”Att ordna staden - Den nya storstadspolitiken växer fram” från 2005. Urbans bok är en undersökning av hur begreppsparet reproduceras och presenteras inom stadsrepresentationer och maktinstitutioner.

Ett begrepp som används av både Urban och Lilja är grannskap. Grannskap ses som en viktig del av stadsplaneringen för att skapa ett samhälle som människor kan leva i och uppskatta.

Grannskap som begrepp hanterar den gemenskap som uppstår bland människor som bor i ett närområde. Det handlar om att ha sociala interaktioner med människor som bor nära en, och att känna en gemenskap med ens närområde. Att känna grannskap gör att man tillsammans med sina grannar kan få mer inflytande och kan känna sig mer bekväm i det område man vistas i. Grannskap som begrepp är tätt sammankopplat med det sociologiska begreppet Gemeinschaft, vilket beskriver en uppfattning om ett slags oförställd och lokal gemenskap.

En annan sak som Lilja och Urban har gemensamt är fokuset på förorter. Båda ser problem med integration och liknande som uppstår där och undersöker dem. Gemensamt för deras böcker är fokuset på förorten och dess fördelar och problem. Även om det finns mycket att forska på i förorter, så blir det lätt så att innerstaden blir osynlig inom forskning om stadsliv.

Inom etnologin har det ofta forskats om stadsliv och stadsdelar. Klas Rambergs avhandling från 2012 om arkitektävlingar i Sverige analyserar vilka diskurser som råder om plats och stad. Han har i avhandlingen analyserat maktinstitutioner för att se hur de påverkar vad som eftertraktas i ett boende. Han söker genom sina underökningar att få en bild av vad som konstituerar en ”god och ”attraktiv” stad.

Teori

Gemeinschaft och Gesellschaft är två begrepp som är grundade av den tyska sociologen Tönnies. Tönnies grundade dessa två begrepp för att beskriva två olika sorters gemenskap eller samhörighet. För att förstå dessa begrepp så har jag läst kultursociologen Johan Asplunds ”Essä om Gemeinschaft och Gesellschaft” från 1991. Asplund gör i sin bok en utförlig tolkning av vad som är den egentliga kärnan i begreppsparret Gemeinschaft/Gesellschaft. Han beskriver Gemeinschafts värld som det som är privat, förtroligt och exklusivt, medan Gesellschafts värld får innefatta allt offentligt och opersonligt. Han menar att Gemeinschafter kan vara tänkta att hålla för evigt, men att ett Gesellschaft i regel bara är till för kortare stunder (Asplund 1991 s66).

Inom en Gesellschaft så är det målen som styr. Det finns ett uttalat mål som alla relationer utgår ifrån. Det är dessa mål som får människor att bilda par och grupperingar. I en Gemeinschaft så är det inte uttalade mål som får människor att skapa par och grupperingar. Du kan vara i en Gemeinschaft med en människa utan att ni har ett uttalat gemensamt mål. Tönnies pratar här på att det är vissa värden man har som styr vem man grupperar sig med, samt pekar mot hur blodsband spelar en stor roll.

Det är lätt att få för sig att Gemeinschaft/Gesellschaft skulle vara en dikotomi, vilket även är något som flera forskare har menat på. Enligt Asplund så bör Gemeinschaft/gesellschaft inte ses som en dikotomi. Han beskriver det istället som en fixeringsbild. En fixeringsbild innebär en bild som har två eller flera olika innehåll, men bara ett kan uppfattas åt gången. Som ett exempel kan man tänka sig den klassiska bilden av två ansikten och en vas. Man ser antingen ansiktet eller vassen men båda finns där. På samma sätt menar Asplund att man alltid kan uttolka en Gemeinschaft eller en Gesellschaft från samma samhälle, beroende på vilket sätt man tittar på det

Asplund menar även att kategoriseringen Gemeinschaft/Gesellschaft inte per automatik skulle leda till en romantisering av det som har med Gemeinschaft att göra. Genom att använda Jane Jacobs forskning som exempel skjuter han ner bilden av att forskare som jobbar med kategorierna Gemeinschaft/Gesellschafts alltid värderar Gemeinschaft över Gesellschaft. Jane Jacobs har i sin forskning om storstäder framhävt vikten av möten mellan främlingar. Dessa möten skulle leda till större mångfald och variation vilket skulle leda till en mer öppen, välkomnande och tolerant stad.

Asplund ser dock vissa problem i Tönnies definition av Gemeinschaft/Gesellschaft. I det menar han att blodsband inte är en förutsättning för en Gemeinschaft. Asplund menar istället att människor som växte upp tillsammans med liknande värderingar skulle kunna skapa en Gemeinschaft lika gott om de hade blodsband som om de inte hade det. Han kritiserar även Tönnies syn på Gemeinschaft som något implicit naturligt och pekar här på hur flera forskare (ibland dem Auguste Comte) strävade för att skapa Gemeinschaft genom stadsplanering. Man skulle däremot kunna säga att Gemeinschaft är tätt kopplat till olika idéer om autenticitet och naturlighet.

Det blir i undersökningen intressant att se hur gästforskarna förhåller sig till Gemeinschaft och Gesellschaft. Eftersom de är här av ekonomiska eller yrkesmässiga grunder så verkar det rimligt att anta att de skulle uppleva ett Gesellschaft med Sverige, Stockholm, deras närområde och universitet. Kommer de i intervjuerna fokusera på saker som förknippas med Gesellschaft eller med Gemeinschaft?

Som underlag för de vetenskapliga metoder som har använts för att analysera vardag i denna uppsats så används stora delar av Micheal de Certeaus "The Practice of Everyday Life" från 1984. I den så beskriver de Certeau hur de metoder som ofta används för att studera människors vardag, nämligen studiet av statistik över vad människan gör och vilka

beståndsdelar som finns i människans vardag, inte räcker till. Han menar att man utöver dessa även behöver analysera på vilket sätt människan använder sig av dessa beståndsdelar.

Han tar som exempel personen som ser på TV. Man kan här enkelt göra en analys av hur mycket personen ser på TV och vad det är som personen ser på. Men man missar här, menar de Certeau, på vilket sätt processar eller hanterar personen det den konsumerar. Relaterar personen TV-programmet till minnen av sitt eget liv eller andra TV-program den har sett? Kommer den använda detta program som en tidsmarkör? Tänker den ut saker om programmet den vill dela med vänner och bekanta?

De Certeau menade att det tänkande som här applicerades på TV-tittande även kunde appliceras på det mesta som innefattas av människors vardagliga liv. Han menade att det kunde appliceras på såväl lyssnande som talande och läsande, men även på saker som inte är lika självklara, så som de sätt människor använder rum och ting eller sätten de äter och lagar mat. De får ett antal verktyg och mål som tilldelas dem, men de skapar egna metoder för att använda dessa verktyg och förhålla sig till dessa mål.

För att förklara förhållandet mellan dessa verktyg och de sätt som människor faktiskt använder dem så använde han begreppen *strategi* och *taktik*. Strategi blir här den tänkta spelplanen, vad det tänkta beteendet är, medan taktik är de sätt som människor faktiskt beter sig. Strategi blir starkt kopplat till en maktaspekt, det måste vara någon eller några som har möjlighet att utforma ett tänkt beteende som skapar strategin. Taktik blir istället kopplat till att ha andra viljor än de som har makten att skapa strategier, då de blir metoder att kringgå eller utnyttja dessa för eget vinnande.

Han använder även begreppsparerna *place(plats)* och *space(rum)*. *Plats* blir på ett sätt till den konkreta fysiska verkligheten. Det beskriver vad som finns på en plats och inga två saker kan vid något tillfälle finnas på samma plats. I begreppet *rum* så innefattas mer än bara platsen. I rummet innefattas relationen mellan olika platser och tidsaspekter av olika platser. Han jämför här med begreppsparerna *tour* och *map*. *Tour* är när man beskriver vägen genom en plats och *map* är enbart en karta där man kan se alla platser. Han kopplar här *tour* till *rum* och *map* till *plats*.

Under uppsatsen så används både begreppsparerna *strategi/taktik* och *Gemeinschaft/Gesellschaft* för att undersöka hur gästforskarna använder sina rum. Begreppsparerna används för att skapa en större teoretisk förståelse för de upplevelser som gästforskarna ger uttryck för.

Metod

Som underlag för min analys har jag valt att använda kvalitativa intervjuer. Jag har gjort 5 intervjuer med olika gästforskare som jag sedan har transkriberat. Dessa intervjuer kommer att göra det möjligt att skapa en större förståelse av gästforskarnas syn på deras levnadssituation.

Under intervjuerna har jag haft ett antal frågor som jag kommer in till intervjun med, men jag låter dem inte styra samtalet helt utan låter istället intervjun ~~få~~ flyta mer eller mindre fritt. Intervjuerna blir på så sätt kvalitativa intervjuer vilket ger möjlighet för att skapa djupare förståelse för egenskaper och beskaffenheter i de intervjuades livsvärld samt för hur deras uppfattningar om sina omgivningar är skapade (Patel och Davidson 2011 s82).

Kvalitativa intervjuer används för att kunna skapa kunskap inte bara om vilka platser de befinner sig i och vad som finns i dessa platser. Genom kvalitativa intervjuer så finns det möjlighet till att få en djupare förståelse för hur intervjusubjekten förhåller sig till deras boende och vilka taktiker de använder när de rör sig i Stockholm. Det framkommer vad det är som gästforskarna väljer att ta upp under ett samtal och man kan se inte bara på vilka platser som gästforskarna är, utan även vad de platserna betyder för dem. Kvalitativa intervjuer skapar också en möjlighet till en större förståelse av hur gästforskarna förhåller sig till Gemeinschaft/Gesellschaft och vad de använder för strategier/taktiker.

Informanter

Urvalet av informanter gjordes i samarbete med Sektionen för byggnadsplanering. Jag skrev en förfrågan till de gästforskare som de hade arrangerat lägenhet till, som Sektionen för byggnadsplanering sedan skickade ut via mejl. Jag fick ungefär tio svarande varav fem blev informanterna i min undersökning. Urvalet baserades på de som svarade först, förutom en som valdes för att inkludera en kvinna i undersökningen.

De fem gästforskare jag har intervjuat har alla fått sin lägenhet genom Stockholms universitet och Sektionen för byggnadsplanering.

Ewa, gästföreläsare från Polen, född 1980. Har tagit sin doktorsexamen i ett naturvetenskapligt ämne i Uppsala och bott i Stockholm runt ett år vid intervjun. Hon har en make som bor i en annan stad i Sverige. Hon bor i en kranskommun.

Jeff, gästprofessor från U.S.A., född 1961, är professor i ett naturvetenskapligt ämne i sitt hemuniversitet och har tidigare haft samarbeten med forskare i Sverige. Han har ett hus, fru och fyra barn som bor i U.S.A. Han har bott i Sverige ungefär ett halvår i Sverige och har kontrakt att stanna ett halvår till. Han bor i innerstaden.

Timo, gästforskare från Finland, född 1980, forskar inom ett naturvetenskapligt ämne. Han har inga barn eller partner. Timo har bott i Sverige i ett halvår och har kontrakt att stanna ett och ett halvt år till vid intervjun. Han bor i en kranskommun till Stockholm.

Jakob, gästforskare från Nederländerna, född 1980, forskar inom humaniora. Han har en partner som bor i ett annat land. Jakob har bott i Sverige ett halvår och har kontrakt i ett och ett halvt år till, men funderar på att korta ner med ett år. Han bor i innerstaden.

Antoni, gästforskare från Polen, född 1984, aktiv inom ett samhällsvetenskapligt fält. Han har ingen partner eller barn. Antoni har bott i Sverige i ett halvår med kontrakt på tre år med trolig förlängning vid tiden av intervjun. Han bor i innerstaden.

De informanter som bor i våningar i innerstaden bor granne med nästan uteslutande gästforskare medan de som bor i en kranskommun bor mer blandat och har både utbytesstudenter och inhemska studenter som grannar.

Etiska överväganden

Under intervjuer så ger människor en inblick i sina hem och deras liv. Detta är saker som för många kan vara både personliga och känsliga uppgifter, därför är det viktigt att se till att inte ge ut information om dessa människor som de hade föredragit stannade privata i så stor utsträckning som möjligt. Jag har därför gett alla intervjusubjekt fingerade namn, det vill säga att informanterna presenteras med falska namn i rapporten.

En annan sak som är värd att ha i åtanke är att den intervjuade gruppen är homogen. Alla intervjuade är vita människor från västerländska samhällen. Det är inte heller någon som har funktionshinder. Detta gör att vad denna rapport säger om hur det är för gästforskare att flytta till Stockholm blir ofullständigt och endast blir applicerbart på en grupp av de gästforskare som kommer till Stockholm.

Det är även värt att notera att uppsatsen är gjord i samarbete med de som hyr ut lägenheten. Vilket kan leda till olika konflikter. Eftersom de har hjälpt mig och att jag känner till dem och de problem de har kan jag ha svårt att kritisera de lägenheter som ges ut. Eftersom att

gästforskarna vet att jag har jobbat med dem är det även möjligt att de har hållit inne på sådant som de tror skulle stöta de som hyr ut.

Disposition

Uppsatsens analytiska och empiriska del har fokus på tre områden, och är även indelad efter dessa tre teman. Det första temat är ”att lära känna staden”. Under det temat tas olika strategier och taktiker som används av gästforskarna för att lära känna sin stad, samt huruvida det handlar om att ta sig in i en Gemeinschaft eller Gesellschaft. Under temat ”på besök” så undersöks på hur gästforskarna förhåller sig till det faktum att de inte är permanenta boende i Stockholm. Vilka strategier/taktiker de använder för att hantera detta och hur det påverkar deras förhållning till Gemeinschaft/Gesellschaft. I sista kapitlet så analyseras vilken roll den plats i staden de bor i spelar för deras känsla av Gemeinschaft/Gesellschaft och om de använder sig av olika taktiker eller upplever olika strategier beroende på i vilken plats i staden som de bor. Sista kapitlet består av en sammanfattning av resultaten från studien, en kontextualisering samt förslag till uppföljningsmöjligheter.

Att lära känna staden

”After living a few days or a couple of weeks in a new place I just start feeling at home”

Antoni

I det här kapitlet beskrivs och analyseras vad gästforskarna har sagt som kan relateras till Gemeinschaft eller Gesellschaft. Detta innebär vad de har sagt som grannskap, känslor och rationalitet. Det kommer mer konkret handla om vad det är som får de att känna det som att de känner till Stockholm och deras områden, och vilka områden de har fäst sig mer vid.

Att befinna sig i en stad man inte känner till kan väcka många olika känslor. Det kan skapa flera negativa känslor, man kan känna sig förvirrad, skrämmd, som om det kommer bli en nästan oöverstiglig uppgift att lära sig att vara bekväm i staden. Men det kan på samma gång skapa en känsla av lycka hos den som flyttat, allting är nytt och spännande, det finns oändliga möjligheter och man ser det som en spännande utmaning. Människorna i min studie har alla kommit till en plats där de aldrig har bott förut. De har haft vissa saker som har kunnat ge dem en stadig bas. När de kom hit hade alla ett jobb med arbetskamrater, de flesta hade redan ordnat med boende och flera av dem hade varit i staden förut.

Alla gästforskare har, som relativt nyanlända, uppgett att de uppskattar att ta promenader på olika platser i Stockholmsområdet. Genom att ta promenader så kan de få en större kännedom om deras omgivning. Det är även de områden som de har gått på som uppger att de kan beskriva mest tydligt. Promenaderna blir här en taktik för att hjälpa dem att orientera sig i deras nya miljö. Genom att röra sig i ett rum så får de en uppfattning av hur det känns att röra sig i rummet.

Men även om det är flera av gästforskarna som använder att gå på områden som en taktik för att lära känna sin omgivning så är det stor skillnad på vilka sätt som de använder sig av denna taktik. Jeff uppger till exempel:

It's interesting, you know, like most people I have a mental image of Stockholm, that if you ask people to draw maps of places they'll draw a detailed map around where they live and then they tend to have some sort of transport that jumps them to another place and then they have a detailed around sort of, you know in my case the university so there's this sort of

especially if you take the T-Bana you don't really see the stuff. But I've actually walked all the way so I've sort of seen different parts of the city and downtown. Umm, and that's sort of interesting to do. And you know, when I in the autumn when the weather was much nicer umm, you know we went out and visited museums and went out to Drottningholm and out on a boat and saw those things so I feel like I've sampled different bits of the city and the area.

Jeff som är geograf pratar här om hur man lär känna bara de områdena runt där man bor och runt där man jobbar medans allt annat förminskas till transportsträckor. De platser man inte har gått på kommer man inte riktigt nära. Han menar att han har genom att gå och utforska flera olika platser i Stockholmsområdet och gå mellan sitt hem och sin arbetsplats har kunnat få en kännedom om staden som är större och mer värdefull än den man får när man reducerar stora delar till transportsträckor.

Ewa har använt sig av en helt annan taktik för att lära känna staden. Hon säger:

So yeah, there are many attractions in Stockholm. And once my friends told me, when you are living in a big city it's good to find your own places, like, it's impossible to get to know the whole city and you can get lost in a big city, but if you know your places, like your favorite cafeteria and your favorite restaurant, then yeah you can feel like at home.

Hon använder en helt annan taktik för att lära känna staden. Det som för Jeff bara kopplas till en ytlig kännedom om staden och Gesellschaft är för henne något som istället förstärker känslan av Gemeinschaft, genom att medvetet koncentrera sig på vissa platser så får hon en starkare koppling till sin omgivning. För henne är det inge oro att delar av staden ska bli transportsträckor. Hon ser det ändå som omöjligt att få en stark koppling till hela Stockholm, och koncentrerar sig istället på att få en stark koppling till vissa platser i Stockholm.

Ewa uppger även att hon brukar gå till vissa platser i staden och ta bilder på hur de ser ut under olika årstider. Genom att ta dessa bilder så skapar hon ett vetande om hur vissa platser ser ut under hela året. Genom detta undersökande och katalogiserande av hur de ser ut under olika årstider och olika väder så skapar hon vissa platser som hon alltid ha en uppfattning om hur de ser ut. Platserna blir på så sätt konstanter för henne. Även om hon inte känner till hela

staden så finns det vissa platser som hon alltid kan lita på att de finns där i det tillstånd hon tänker sig dem.

Antoni har haft det svårt att komma till ro i sitt boende. När han får frågan om han kan slappna av i sin lägenhet så svarar han:

You know there's not so much space and the space has to be used for all purposes, the same space has to be used for all purposes and I personally sort of prefer to ' , to keep, to have a bit of space for dining, a bit of space for sleeping, a bit of space for daily activities, and here I mean especially if, I just came back from a trip and I still have my luggage which is sitting in the middle of the room I can't just put it in a corner, because there is no corner, all corners are already full of something, yeah, then its maybe a bit harder to, to relax. But yeah with a little bit of discipline and keeping the place tidy, that's, it's possible.

För Antoni så blir det svårt att slappna av eftersom han upplever att han inte har mycket utrymme och måste använda det lilla han har till allting. För honom så skulle det vara enklare att slappna av om han kunde avskärma de platser där han måste utföra arbeten från de där han ska slappna av. Eftersom han har upplevt det här så har han tagit till taktiken att se till att det är välstädat för att se till att han kan slappna av. Genom att se till att det är städat hela tiden så blir det enklare för honom att avskilja områden och han kan återta en del av kontrollen över sitt utrymme.

Det blir även här intressant att notera att det här blir problem med begreppen rum och plats. Antoni skulle vilja ha separata rum för att innefatta olika aktiviteter, men det finns inte tillräckligt mycket plats för att han ska kunna skapa dessa rum. Detta är ett problem som återkommer i flera av intervjuerna. Som exempel kan man se att Jeff vid ett tillfälle börjar prata om "the living room space". För honom så är det viktigt att ha ett vardagsrum, men han har bara ett rum. Detta löser han genom att kalla en del av rummet "living room space" vilket är något som även har förenklats av de som har utformat lägenheten, då den har en avskärmning där det finns en soffa, en fåtölj och ett soffbord.

En taktik som Jakob och Antoni använde är att under början på sin vistelse anordna en fest eller mindre sammankomst för sina grannar. De bjöd med folk att gå ut på en pub eller liknande, för att skapa en närmare koppling till sina grannar. Båda uppger dock att de efter

detta tillfälle inte har haft någon större koppling till sina grannar. Det har här funnits en vag önskan om Gemeinschaft, men den har inte kunnat bli uppfylld genom de ansträngningarna de tog på sig.

Jeff som bor granne med nästan uteslutande gästforskare föreslår att det borde finnas en person i varje våning som får i uppdrag att organisera aktiviteter med de som bor där och i utbyte få lite pengar. På så sätt så vill han ta det som nu lämnas till taktik tidigare och på så sätt bygga in det i strategin. Ewa å andra sidan säger så här om att lära känna sina grannar:

The initiative should be coming from people living there, so if somebody's putting a note let's meet on Friday afternoon have a beer and chips it would be fine, I would join, but if people don't want to do this then they don't do, and I don't think for example research housing or the landlord should make such meetings. So the initiative should come from tenants, not from people renting the apartment.

Här blir det tydligt att för Ewa så blir Gemeinschaft kopplat till saker som har uppkommit naturligt. Hur ska man lösa krocken mellan dessa två upplevelser?

För Jeff så har vägen till att bli en Stockholmare till stor del gått genom det praktiska, i intervjun säger han:

The first few weeks some of the people in the department sort of gave me a guide of how to live here. So they showed me the apps for the transportation and they took me to the place where I got a personal number. I got the T-bana card. I mean I do all the things like people who live here do. I know how to use the transportation system, I have a bank account, which many visitors don't seem to manage to get cause if you don't have a personnumber you can't have a Swedish bank account, but in the department there's someone whose job it seems to be in personnel and he literally went with me to the place to get my personnumber and to put in this form and helped make me feel very comfortable and welcome and figure out how to be like a Stockholm person.

Det är intressant att märka att han säger "how to be *like* a Stockholm person" och inte "how to be a Stockholm person". Han får här tillgång till den Gesellschaft som existerar i Stockholm,

han får tillgång till transport och ekonomiska transaktioner, men han befinner sig ändå på något sätt utanför den Stockholmska Gemeinschaften, därför kan han bara hoppas på att vara ”like” en Stockholms person, men aldrig på att riktigt vara en.

När gästforskarna blev tillfrågade vad de kände till för landmärken i Stockholm så kunde man märka att det fanns två kategorier av landmärken. De intervjuade som bodde i innerstaden gav bild av att känna till båda två. Det var dels landmärken som de uppfattade som vackra eller utstickande och dels landmärken som de använde för att beskriva vägen. Jeff svarar på frågan vad han känner till för landmärken:

Well, theres [name of square], most people seem to know where that is, when they say “where are you?” well I say Im söder and Im just a few minutes of walk from [name of square]. And there’s the, umm, I don’t know the name of it, there is a big church up behind here that I like to walk up to that’s sort of fun

Att de kände till namnet på de platser som var vägvisande, men inte på de som de bara hade uppfattat som utstickande eller vackra var något som förekom i alla de intervjuer som jag gjorde med folk som bodde i innerstaden.

De vägvisande landmärkena har en större koppling till Gesellschaft, de fyller ett syfte och för människor närmre i hopp om att uppnå ett mål. De vackra eller utstickande landmärkena blir istället mer kopplade till Gemeinschaft, då de inte hjälper med något explicit mål. Att de har namn för platser som är vägvisande men inte på de som uppfattas som vackra eller utstickande tyder på att de har en starkare koppling till det som har med en Gemeinschaft än en Gesellschaft. Deras delade information bygger på en explicit målmedvetenhet, men inkluderar inte det som de uppfattar som vackert.

De som bodde i kranskommunerna saknade båda landmärken som fungerade som vägvisare. De landmärken som de beskrev var istället kopplade till natur. Ibland beskrev de gångstigar eller att det fanns någon vacker plats, landmärken som var mer kopplade till natur än till bebyggelse.

Intressant är att nästan ingen har upplevt att det finns strategier som hjälper dem att ta sig in i Gemeinschafter och Gesellschaft i Stockholm. Om det har funnits har det i sådana fall varit från de institutioner de jobbar på. Speciellt Jeff efterfrågar mer organiserade aktiviteter för gästforskare med möjlighet att möta folk som bor mer permanent i Sverige.

Genom att anordna fler aktiviteter så bör man kunna få ett större utbyte med de gästforskare som kommer. Det skulle även hjälpa de gästforskare att hitta sin plats och att känna sig mer bekväma. Det kan dock även vara värt att ha Ewas uttalande om hur aktiviteter som anordnas inte kan komma uppifrån, vilket lätt kan jämföras med påståendet att Gemeinschaft inte kan uppkomma ur medveten organisation.

På besök

“I would say my apartment is quite basic but at my current stage, that I just moved to Stockholm and I don't have a family here, that's actually sufficient.”

Antoni

Följande kapitel tar upp hur informanterna pratar om att vara besökare i ett land och en stad. Det kommer mer specifikt att handla om hur det är att bo på en plats där de mest är för att jobba, och deras syn på deras boende

Ett boende kan säga mycket om vilken position i livet du har. Äger du ett hus är chanserna stora att du är väletablerad, kanske har barn, antagligen en partner och du har inga planer på att flytta inom en närmare framtid. Hyr du en liten etta i ett trendigt område så är chanserna stora att du inte har någon familj boende med dig, du är inte så väletablerad och prioriterar möjligheten att kunna förflytta dig.

Vad händer när ens boende implicit är temporärt? När du kanske känner att du är väletablerad på en annan plats men kommer till en ny för att jobba? Om du i större delen av ditt liv har varit på flytt, och etableringen inte kommer ur en plats utan ur ett fält? När du känner att det är en annan plats som skulle passa dig bättre? När du tillbringar tid i ditt hem främst för att äta och sova?

Gästforskarna har fortfarande en nära relation till sitt hemland. Tre av gästforskarna har fortfarande kvar en bostad i det som de uppfattar som sitt hemland. Detta är då ofta en bostad som de äger och de har förvarar saker och möbler de äger i. Det tyder på att de har en större stabilitet i sina hemländer än de har i Stockholm. I Stockholm är allt som behövs för att de ska flytta att de säger upp sina hyreskontrakt, medande i sina hemland måste både sälja sina lägenheter och alla de saker som de förvarar i sina lägenheter, samt säga upp kontrakt på vatten, el och dylikt.

De gästforskare som jag har intervjuat har i de flesta fall inte gett uttryck för vilja att stanna i just Stockholm, endast Timo uppger planer på att stanna på obestämd tid, men han uppger även att han hellre skulle vilja bo i sitt hemland.

För Jakob så var det en lättnad att flytta ifrån sitt hemland. Han uppger att han upplevde en inskränkthet i sitt hemland, vilken kunde motverkas genom att flytta till ett annat land. Efter

att han har svarat att han känner sig hemma i sin lägenhet och får frågan om han kände sig hemma i Nederländerna så säger han:

I felt at home in the Netherlands as well. It's, um. In the Netherlands it's you know, if you're from the Netherlands it can feel a little more sort of parochial sort of like you know, its international- I mean international life is also interesting, its nice right in a different, that sort of excitement I guess you don't get in the Netherlands cause I know the Netherlands quite well.

För honom så blir att flytta till ett annat land än hans hemland något positivt. Han har en vilja att uppleva något mer och se vad som finns utanför den värld som han har upplevt tidigare. För honom så blir Gemeinschaften i Nederländerna något obekvämt.

Gästforskarnas svar på frågan om vad som är ett hem besvaras för det mesta med att det är den plats där man bor. Antoni sager som svar på frågan om han känner sig hemma:

Yeah, of course, I think that home is where you are living.

Av de gästforskare jag intervjuade så uppgav alla förutom Ewa att de kände sig hemma i sin lägenhet. För henne känns det inte som hemma eftersom hon känner sig mer hemma i den stad hon kommer ifrån, hon beskriver det så här:

Most of my valued things are there, my friends are there, this is just, you know, the place where I stay now, I don't have friends here, I don't have all my stuff with me, it's just temporary and I *know* it's temporary so. Well I can call it home but it's like, it's not home like home like you won't be leaving, this is the place I want to stay in my life.

För Ewa så räcker det inte med att sova på en plats för att kalla den hem. Hon söker mer stabilitet och större investering för att kunna känna sig hemma. Intressant är att även om hon inte känner sig speciellt hemma i sin lägenhet så uppger hon att hon känner sig relativt hemma i Sverige och Stockholm. Detta på grund av att hon har tillbringat över fem år i Sverige, lärt sig svenska samt lärt känna vänner och kollegor i Sverige. Hon har alltså en viss stabilitet och investering i Sverige, bara inte i hennes lägenhet.

Informanterna är ofta medvetna om att deras boende inte är permanent. När jag frågar om deras boende passar dem, så pratar de ofta om att de är realistiska, att de förstår att ett liv inom den akademiska världen kan leda till en hel del flyttande mellan länder och när man är ny i ett land så kommer ens boende vara något mindre och anspråkslösare, de pratar även ofta om att de är här för att jobba, vilket då innebär att de inte är här för att bo.

Gästforskarna pekar ofta ut att deras boende inte spelar så stor roll för dem. De pratar om att de är människor som är bra på att anpassa sig och att de spenderar en stor del av sin tid på universitetet. För dem är det ofta viktigt att de tycker om sina jobb, och ofta mer än deras fritid.

Ewa säger att man under sin uppväxt blir van vid en viss storlek på lägenheten och hon själv är van vid något mindre, men lägger sedan till att det är ok att hennes lägenhet är mindre på grund av att det är en temporär bostad och att hon förstår att det är så universitetet har tänkt. Här blir det tydligt att hon går från att ha en mer känslostyrd eller affekterad uppfattning om storlek på lägenhet, till en mer rationellt betingad tankegång.

Att ha en rationell syn på sitt boende är här kopplat till en Gesellschafts inriktad syn på sitt liv i Stockholm. Ens vistelse här kommer inte från en förankring eller känslomässig bindning till staden eller de människor som finns här, utan kan snarare läsas som ett steg i en karriär. De kommer hit för att få något utfört inom deras jobb. Det finns även situationer där man skulle kunna se en pragmatisk syn på sitt boende som ett uttryck för Gemeinschaft, till exempel skulle man kunna se en ung svensk som flyttar till Berlin av kärlek till staden ifråga, kanske skulle kunna flytta in i en liten lägenhet, men där kan man stå ut med det för att man inte vill spendera en stor del av sin tid i sitt boende utan istället lägga den tiden på att uppleva staden. När gästforskarna kommer hit vill och kan de istället spendera en stor del av sin tid på sina jobb.

Att vara en besökare innebär nästan alltid att man det existerar en koppling till minst en plats utöver den man är på. Flera av de intervjuade har uppgett att skype är viktigt för dem. En av dem uppgav problem med skype som ett av de största klagomålen med sin lägenhet. Jeff berättar:

Most evenings I'm on skype, and I have four children, mostly about your age, and my wife is in the U.S. most of the time so most evenings I'm talking to people who are not in Stockholm. That's the way I kind of keep

connected with people, umm, I've never been to a movie here, umm, I've been to let's see, I've been to a couple of talks at the university in the evening, yeah that's about it.

Han ingår alltså i en Gemeinschaft i formen av en familj i hans hemland, istället för att leta efter nya Gemeinschafter här i Stockholm så använder han tiden till att upprätthålla sin Gemeinschaft i hemlandet.

En intressant sak är att när jag frågar intervjupersonerna vad det är de tycker saknas i deras boende så är det flera som nämner att det de saknar är överflöd på olika sätt. Det blir ett sätt att distansera sig från de saker de vill ha. Timo nämner att han saknar bastu, som han kopplar till sitt hemland och möjligheter till att träna på racingcykel, Antoni nämner att han önskar att det fanns en pool som det fanns i ett av de länder han har bott i innan, Jakob säger sig sakna en balkong.

När det pratar om dessa saker så blir det tydligt att det inte är saker som de ser som nödvändiga, eller ens förväntade ur ett boende. Det är dock saker som de uppfattar skulle höja de boenden de fanns i.

När de säger att de bara äger det de behöver blir det även som ett avståndstagande till saker som kopplas till Gemeinschaft. Under sin vistelse här så avsäger de sig överflödsprodukter som de annars kanske skulle söka efter om de var i en annan position. Det blir ett markerande av att de är här för att jobba och att deras preferenser och privatliv kommer i andra hand.

En intressant sak som har uppstått bland gästforskarna är att deras umgänge ofta kommer från deras arbetsplatser. De enda andra som de pratar om som de försökt lära känna är andra gästforskare, ofta inom samma ämne och institution. Att de så ofta bor tillsammans med andra gästforskare och att alla deras kolleger är forskare eller studenter inom samma område gör att de pratar sällan om andra svenskar, ingen jag pratade med uppgav sig för att ha lärt känna svenskar som inte befann sig på deras institution. Även när de pratar om människor som de stöter på i deras närområde pratar nästan alla om människor som är i liknande situation som de själva. Ewas svara på frågan om hon känner någon av sina grannar:

One of my friends is living there, from the institute so I know him very well another friend from the institute used to live there, I met one person, but he now moved out from this [name of place]. But otherwise usually I just say hi and that's it, so you know, we just pass by in the corridor.

Att de intervjuades sociala liv kretsar kring deras arbeten passar bra ihop med teorin att de under sin tid som gästforskare koncentrerar sig på att utveckla Gesellschafter.

En annan sak som påverkar de gästforskandes syn på sin boendesituation är att de relativt ofta reser. Jeff säger:

I guess one of the reason I tend to not think of things amiss is I do work in many different countries, I mean I do work in central Asia and Mongolia and China I've spent weeks living in a yurt you know in the middle of nowhere so I'm very adaptable person I don't get upset about things very easily, so I just tend to make do with whatever comes so I didn't have a sort of fixed oh if it doesn't have this you know it makes no difference to me so I'm a pretty adaptable person so I'm less likely to complain about things.

Jakob uppger att han tycker att resa är något han tycker är obekvämt och hellre skulle skaffa en plats han kan stanna på under längre oavbrutna perioder vilket gör det ohållbart att leva i Sverige under en längre tid för honom. Han uppger:

Well as I say I don't, I'm not so keen on flying, and it's much more necessary to fly from here to places. I'm also quite keen, yeah to sort of set up a place more permanently I suppose and get a cat and that sort of thing, I don't feel like now for these- moving around the world all the time. Yeah, so I like the idea of a more permanent place, get some nice furniture or something.

Detta behov till att flyga gör så att han aldrig kan känna sig riktigt bekväm i den svenska Gemeinschaften. Han kan aldrig riktigt känna sig bekväm i Stockholm som plats, utan vet att det alltid finns andra platser som drar i honom.

Flera andra av de intervjuade har också uppgett att de flyttar och/eller flyger ofta och att om man vill ha en karriär inom den akademiska världen måste man vara beredd på att förflytta sig internationellt. Att vara en akademiker blir till att vara rörlig. Det är ett jobb som man är villig att göra sig flexibel för att ha.

Genom att se på sitt liv ur ett temporärt Gesellschaftsperspektiv så upplevs att spendera en stor del av sin tid till sitt arbete som en mindre uppoffring. Eftersom man är medveten om att

denna stora fokus på arbete och Gesellschaft bara finns under en viss tid och på en viss plats kan man känna sig tryggare i att man kommer kunna ha Gemeinschaft och fritid efter det att ens tid på platsen är slut. Det är även flera som reser ofta. Jeff uppger till exempel att han spenderar en vecka i månaden i sitt hemland och under den tiden har en mer aktiv fritid. Han säger:

But I spend typically at least one week a month back in the U.S. so Im going backwards and forwards so when Im here I think of this more as Im enjoying the people, Im getting work done, rather than this is a place where Ill go watch some movies and go out to concerts and things like that.

För honom blir det en taktik att använda besök i sitt hemland för att utföra fritidsaktiviteter och vara med sin familj. Genom att göra detta en gång i månaden så kan han tillbringa nästan all tid under resten av månaden på sitt arbete, och inte känna sig tvingad att gå ut och anstränga sig för att uppleva det Svenska samhället och Gemeinschaften.

Många av gästforskarna reser ofta och får ofta besök från andra platser än Stockholm. Dessa resor och besök blir till en taktik för att kunna upprätthålla koppling till städer som inte är Stockholm, men skapar även en risk för att göra att bandet till Stockholm blir svagare. För Jakob så blir detta behov till resor något som han ogillar med att bo i Stockholm.

När Antoni får frågan om vad som skulle kunna skapa mer hemkänsla i hans boende så svarar han att det spelar in om han får välja möblerna själv. Han säger också att det skulle hjälpa om det var ett boende som mer passar in på de riktlinjer han har lagt ut för hur ett boende ska se ut:

There was a bit difference I think of. Here I moved into an apartment that was already arranged for me, so I did some modifications, but it's not like I somehow created this space that I am living in, so this made it maybe a little bit more alien to me, because when I was living in Zurich I was first in a student house, of course that was just sort of temporary arrangement but then when I moved into an apartment it was empty so I bought all the furniture and I came up with how to furnish my room and so on, so then it was somehow more personal and same happened in San Francisco actually, I also moved into an apartment that was empty. And also I guess

if I move to a place that is somewhat more in line with this preferences that I've stated, that it has more light inside, it has maybe more natural materials because so far the floor is artificial in the living and dining area and in the bathroom similarly, it's like mostly synthetic materials, so if that changes, that's what's for me feel like an improvement and probably also make me feel more at home.

Här markerar han att för honom så är möjligheten att ha kontroll över och att välja sitt boende en del av att skapa en känsla av hem. Genom att själv ha kontroll över sitt boende så kan en större känsla av Gemeinschaft skapas. En känsla av egen agens gör att det känns mindre mekaniskt, vilket förknippas med Gesellschaft. Det blir mer en känsla av att bara vara en kugge i ett maskineri som inte har något att säga till om själv.

Genom att flera av forskarna ser på sina bostäder som något ickepermanent så blir det enklare att få dem att acceptera brister eller saker de saknar i sitt boende som skulle ha varit viktigt annars. De sätter lägre krav på vad som räknas som ett hem och vad de förväntar sig ska finnas inuti det. Det blir i medvetandet om det temporära i deras boende mindre viktigt att ha allt de annars skulle kräva av sitt hem.

I vissa fall så upplevs att ha ett begränsat utrymme för att presentera objekt motsägelsefullt till den uppfattning som informanterna har om sig själva. Ewa säger

So the main thing I was missing was any kind of shelves like youknow, when people, when researchers are coming usually they come with books still, even with, you have digital versions of a lot of things, but we have books, and for me it was quite inconvenient and when I came I couldn't put anywhere any books, papers, something.

Att inte ha några bokhyllor krockar här med hennes uppfattning av att hon är en forskare, vilket är en grupp som enligt henne ska ha böcker. Eftersom hon vet om att det är gästforskare som kommer att få dessa lägenheter så upplever hon att det är underligt att det inte finns större möjligheter till bokhyllor. För henne är det så självklart att gästforskare kommer ta med sig böcker så att det borde vara något som är prioriterat från de som hyr ut bostäderna.

Även att hon själv ska ha sina böcker presenterade känns självklart för henne, så att ha dem i kassar och lådor upplevs som irriterande, men är okej så länge det är ett rum som hon inte ska bo i permanent.

Även Antoni uppger att han vill ha möjlighet till förvaring av böcker på ett sätt så att de presenteras.

And of course the size Im a kinda person that maybe I don't necessarily buy a lot of furniture, but I like books or I like collecting gadgets and maybe as you can see here artwork or posters and things like that so that, with time of course you need more and more space to accommodate all these things.

Antoni uppger dock inte att hans problem ligger i avsaknad av bokhyllor, utan i att han behöver större utrymme.

För dem är att presentera objekt i deras hem en taktik som hon använder för att uttrycka och reproducera hennes yrkesidentitet att visa upp att hon har många böcker. Här krockar det planerade(strategin) med hennes föredragna agerande(taktiken). Det skulle kunna göras så att det blir enklare för gästforskare att visa upp sina böcker genom att se till att det finns bokhyllor i de rum som de ackommoderas i.

Platsen i staden

I haven't explored so much of the rest of Stockholm. At least this bit of Södermalm I know quite well I guess.

Jakob

Vilken plats du bor på i en stad kan var avgörande för den upplevelse du får av staden. Bor du mitt på Södermalm så kan du få uppfattningen att Stockholm är en stad med många unga människor och full av barer. Bor du istället i en kranskommun så kan Stockholm upplevas som en stad med enorma grönområden och ett ganska olivligt uteliv.

Jag har intervjuat tre människor som bor centralt och två som bor i förorter som är omringade av grönområden, jag ska ta upp hur deras uppfattning om sin plats i Stockholm och i livet påverkas av om de bor i innerstad eller i stadens ytterområden.

Hur de intervjuade tillbringar sin fritid håller till stor del ihop med vilken plats som de intervjuade bodde på. För båda de som bodde utanför innerstaden så spelade möjligheten att utföra en sport in på beslutet av vilken plats de skulle bo på. För Antoni så var möjligheten till att cykla viktig och Ewa uppgav att hennes beslut till stor del påverkades av att det fanns möjlighet till att utöva hennes favoritsport närheten. De har här valt platser efter vilka taktiker som finns möjliga för dem på den plats de ska flytta till.

Det är här viktigt att låta det finnas möjligheter att bo på olika platser i Stockholm, då det gör så att flera olika gästforskares önskemål om fritidsintressen kan uppfyllas. Att ha fritidsintressen är något som i hög grad kan bidra till upplevelse av Gemeinschaft i och med att fritids intressen ofta är något man gör utan att ha något specifikt mål i sikte. Man gör det för att man uppskattar den hobby som man håller på med. Ingen av de som bodde i innerstaden har uppgett att de höll på med sport, utöver sporadiska gymbesök, på sin fritid.

Gästforskarna som bor i innerstaden har i större utsträckning haft gäster hemma hos sig, till exempel så bodde båda de som hade anordnat sammankomster för sina grannar i innerstaden. Bostäderna i innerstaden ligger i våningar där bara gästforskare bor, medan de som bor i kranskommunen har utbytesstudenter som grannar. De som bor i innerstaden uppger ofta att de, även om de inte har besök i deras lägenhet, ofta har folk som kommer över till barer eller

liknande som ligger i närheten av deras boende. De bjuder här inte in folk till deras bostad, men väl till vad de uppfattar som sitt område.

För de som bor i kranskommuner har det varit svårare att bjuda över människor till sitt närområde. Ewa uppger att hon har anordnat ett par middagar i sitt boende, men att det inte finns någon plats nära där hon bor att bjuda folk till.

De som bor i de olika områdena har ofta stor skillnad på vad de ser som fördelar och nackdelar med sina bostäder. De som bor i innerstaden lyfter ofta fram att de gillar området. De uppskattar att det är nära till allting och att det finns möjligheter till rekreation på kort avstånd. De som bor ute i kranskommuner uppger istället att fördelarna ligger i närheten till naturen och i det tyst och lugn som de upplever i deras områden. Timo tar även upp möjlighet till att åka mountainbike som något positivt och avsaknaden av möjligheter till att åka racingcykel som ett negativt. För Ewa så är närheten till arena för hennes favoritsport en av fördelarna.

För Ewa så är det en nackdel att det finns relativt begränsade möjligheter till kommunikation. För Timo är detta ingen viktig fråga, eftersom han ändå brukar cykla till sin arbetsplats varje dag. Här kan man se att det som är en nackdel för Ewa löses genom en taktik av Timo. Bland de som bor i innerstaden så handlar klagomålen snarare någonting som finns i lägenheten själv eller priset. När jag frågar Jakob om han skulle ha valt samma lägenhet om han hade haft fler valmöjligheter så svarar:

If I had some choice, I did think that if I came to Stockholm it would be nice to live in the center for a while, I mean if I had a choice of a cheaper apartment that is also nicely located I would have preferred that and even one that is much further out, cause it is it is actually for me to expensive,. So on the base of the price, no, if I had some choice.

De som bor ute i kranskommun har mindre driv att utforska staden, Timo uppger att han ogillar större städer, och Ewa att hon redan har kännedom om staden, men lägger till att någon som inte hade säkert skulle ha velat bo närmare staden.

If someone is coming to Sweden, to Stockholm for the first time I would recommend an apartment in the city center to enjoy the city life. But for someone who is already accustomed with Sweden, with Stockholm and preferred peace and silence I would recommend [place of residence], but

not, as I told you only for PhD students, maybe for post docs, but for people more established, like professors, visiting professors I wouldn't recommend to stay there.

För Ewa så spelar det stor roll vilken plats i livet man är på samt vad man har för inställning till Stockholm för var i staden man bör bo.

Timo uppger att han känner sig hemma i sitt boende, men inte i Stockholm. Han förklarar att han inte uppskattar stora städer och helst skulle vilja bo ute på landet, men hindras av sitt yrke. Han definierar sitt område genom tystnad och grönska. Han tycker att han har haft tur som fått boende där:

Well, now that I know this region a bit better and I have been like going around [name of place] and so on I think it's quite the ideal, so I think I was quite lucky when getting this apartment, because I whenever I have possibility I go outdoors like for training or just by walking in the forest or so and because I'm living just next to these facilities I would say it's quite ideal and also its very nice that its, that building is not along like any big road or such a road that there would be a lot of traffic so it's in that sense rather a quiet place so there's no traffic noise and so on, so it's nice in that sense too.

För honom så var idealplatsen en plats som var tyst och hade närhet till natur och möjligheter till att röra på sig.

De gästforskare som bor i innerstaden har haft andra idealplatser i åtanke när de sökte lägenhet i Stockholm. För dem så har det varit viktigt att lätt kunna hitta platser att möta människor eller bara ta en fika och kanske studera så behöver de inte ha någon speciell plats planerad. De ville känna att de levde mitt i staden och att de hade möjlighet att bara kunna gå ut och hitta en attraktiv och folkfylld plats att vara på.

Ewa uppger att hon tror att detta inte är lika viktigt för alla människor att få en stark kontakt med innerstaden, och för de som inte har ett lika stort driv att lära känna staden så blir det mindre attraktivt att bo på södermalm. Om vad hon tror önskas av gästforskare i Stockholm svarar hon så här:

I think that it depends on the person, I remember I met, last year I met a girl, she stayed in Djursholm and she didn't have any needs you know to go to the city center, where there are other people who really wanted to stay in the city center every day like visit museums, see some exhibitions, go to some concerts, so it's really dependant on each personality so, it's very hard to generalize it, like saying "if you're visiting Stockholm you have to live in the city center and see all the museums" because there's a lot of things to do in Stockholm so.

Här blir det också tydligt att Ewa upplever att det finns en allmän uppfattning om att det är attraktivt att bo i innerstaden och att man ska bo i innerstaden för att enklast lära känna staden. Det som framställs som viktigt att känna är allt det som ligger i innerstaden, och det som ligger utanför blir mindre viktigt. Det visar på en diskurs som fokuserar på innerstaden som den attraktivaste platsen att bo på.

I intervjuerna så återkommer vikten för gästforskarna att ha ett kort avstånd till sina arbetsplatser. Jeff uppger att när han flyttade hit så hade han en ide om att han skulle bo närmare universitet, men nu när han väl har kommit säger han att avståndet till universitet är värt det för honom på grund av att han uppskattar den stadsdel han bor i nu och vad den har att erbjuda så mycket. Han nämner dock att han skulle kunna tänka sig att bo närmare universitet så länge det fortfarande var i innerstaden.

Om Ewa skulle vilja flytta så skulle det antagligen vara närmare hennes jobb eller i södermalm. När hon fick frågan på var hon skulle vilja bo om hon skulle flytta till ett annat område så svarade hon:

Umm, the north part because it's very convenient for me to get to the institute to work and do other stuff. And Södermalm because Södermalm is, yeah, is something different something I like. You know going out and looking at the display and the windows so yeah, that kind of.

Det här sökandet efter något som är nära universitetet men fortfarande med möjlighet att enkelt gå ut och uppleva stadslivet är något som kom upp under alla intervjuer utom den med Timo. Han sökte snarare att få vara nära naturen samtidigt som han var nära universitetet. Jeff nämnde att han, när han flyttade, hade tänkt flytta närmare universitetet, men efter att ha bott i innerstaden kände att han skulle ha gjort valet att flytta till innerstaden hellre.

Under intervjuerna blev gästforskarna tillfrågade vad för bostäder de hade sökt om de fick en permanent plats och vilka bostäder som var deras ideal bostäder. Det svar som kom in från nästan alla var att de skulle söka någonting större, och om de hade ettor, något som hade fler än ett rum. Det fanns också fokus på att det skulle släppas in mycket ljus.

För Jeff, Timo och Jakob så var deras idealboende ett hus som låg utanför staden. Jeff ägde redan ett hus i sitt hemland där delar av hans familj bodde under tiden för intervjun och som han planerade att flytta tillbaka till efter hans kontrakt med Stockholms universitet hade gått ut. För Timo så var hans idealbostad att bo avskiljt ute i naturen, men det var inte möjligt på grund av att han behövde vara nära ett universitet. För Jakob så var idealbostaden ett hus i Storbritannien utanför någon stad.

För både Jeff och Jakob så blev det mer attraktivt att bo i en lägenhet i innerstaden för att de var besökare på en plats. Det fanns en delad uppfattning om att det var möjligt att komma närmare staden när man bodde längre in och att det var lättare att stöta på människor i innerstaden. Hus och förort blir här även en symbol för att vara väletablerad och väl insatt i såväl Gemeinschaft som Gesellschaft., medan lägenhet och innerstad blir symboler för att vara mer oetablerad.

Man kan även i detta tänkande dra paralleller till hur Gemeinschaft oftast kopplas till natur och naturlighet medans Gesellschaft kopplas till tätbebyggelse. Att de när de är i Stockholm för att utföra någonting eller uppnå ett mål så blir det mer attraktivt att bo i en lägenhet. Det passar bättre in i den fas i livet när de har ett explicit mål. Men när de däremot ska skaffa familj, vilket är något som nästan alltid brukar klassas som Gemeinschaft, då passar det bättre att flytta ut från tätbebyggelsen och närmare naturen.

Avslutning

I uppsatsen så har gästforskares syn på deras boende i Sverige analyserats under rubrikerna ”Att lära känna staden”, ”På besök” och ”Platsen i staden”.

Under temat ”att lära känna staden” så utforskas vilka strategier och taktiker som används av gästforskarna för att kunna gå in i en Gesellschaft eller Gemeinschaft i den stad som de flyttar till. Man kan se att röra sig genom staden till fots var en taktik som användes av majoriteten av de intervjuade, och att det var de platser som de hade gått på som de upplevde sig ha störst kännedom om. Hur promenandet användes som taktik skiljde sig dock från person till person där man kunde se att vissa koncentrerade sig på att lära känna vissa specifika ställen, medan andra hade som mål att lära känna så spridda platser som möjligt.

Det framkom även att de allra flesta hade träffat de människor som de upplevde att de kände närmast i Stockholm genom forskarvärlden. Det var även genom sina akademiska karriärer som de hade fått sina bostäder. Det blev tydligt att deras respektive institutioner blev gästforskarnas främsta portal in i det svenska samhället, vilket fungerade varierande bra i olika institutioner. Om det fanns mer planerade strategier för hur gästforskare ska integreras i det svenska samhället så skulle flytten till Sverige förenklas för flera av gästforskarna.

Under temat ”på besök” så undersöktes vilka sätt som att vara just besökare har påverkat gästforskarnas upplevelser av sina vistelser här i Sverige. Under undersökningen så blev det tydligt att gästforskarna för det mesta var medvetna om att de endast befann sig i Stockholm temporärt. För de flesta så var det en sak som hängde ihop med deras akademiska karriär och de hade ofta drömmar om ett större och mer permanent boende i framtiden.

En sak som var intressant var hur de verkade använda det faktum att de endast befann sig i Sverige temporärt för att göra det möjligt att arbeta hårdare än de skulle ha gjort annars. Att det är temporärt och att de är här för att utföra något gör att de kan lägga det som är kopplat till Gemeinschaft åt sidan och helt koncentrera sig på Gesellschaft och deras arbeten.

Under temat ”platsen i staden” så analyseras hur de platser som gästforskarna bor på påverkar deras upplevelse av sig själva och av Stockholm. Man märker bland gästforskarna att det är olika saker som driver dem till att vilja bo på olika platser i staden. När de väljer att bo

utanför staden så är det ofta ett sökande efter specifika fritidsaktiviteter eller natur, medan de som dras mot innerstaden mer är ute efter en närhet till allting.

Uppsatsen fortsätter tidigare forskning genom att ge en större inblick i hur människor som flyttar till en stad på grund av karriär eller arbete förhåller sig till den plats de är på. Detta kan kombineras med till exempel Elisabeths Liljas ”Den ifrågasatta förorten” för att ge en mer komplett bild av vad det finns för krav och önskemål på bostäder i dagens Stockholm.

Genom uppsatsen så kan man få en större förståelse för hur de strategier vars uppkomst kartläggs i till exempel Klas Rambergs ”Konstruktionen av framtidens stad” och Susanne Urbans ”Att ordna staden” påverkar människors boende. Genom att göra undersökningar av utformningen av såväl taktiker som strategier så skapas en mer komplett helhetsbild av hur ett hem skapas och konsumeras.

Det som man överlag borde tänka på om man ska förvärva fler lägenheter till boende för gästforskare är att se till att det finns möjlighet att välja närhet till flera olika fritidssysslor och att se till att de bostäder som införskaffas ligger kort avstånd från universitetet.

Ett ämne som skulle tjäna på en djupdykning är hur gästforskarna lär känna staden. Genom att göra en mer utförlig kartläggning av vilka taktiker som används av gästforskare för att lära känna staden så skulle man kunna få en bättre bild av hur människor förstår och konsumerar en stad, vilket skulle kunna leda till en stad som blir enklare att känna sig bekväm i och lättare att lära känna.

Referenser

Litteraturlista

- Asplund, Johan (1991). Essä om Gemeinschaft och Gesellschaft. Göteborg: Korpen
- Certeau, Michel de (1984). The practice of everyday life. Vol. 1, The practice of everyday life. Berkeley: University of California Press
- Lilja, Elisabeth (1999). Den ifrågasatta förorten: identitet och tillhörighet i moderna förorter. Stockholm: Byggforskningsrådet
- Ramberg, Klas (2012). Konstruktionen av framtidens stad: arkitekttävlingar om bostäder och stadsdelar i Sverige 1989-2003. Diss. Stockholm : Stockholms universitet
- Urban, Susanne (2005). Att ordna staden: den nya storstadspolitiken växer fram. Diss. Stockholm : Stockholms universitet
- Patel, Runa & Davidson, Bo (2003). Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning. 3., [uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Intervjuer

1. Ewa

Yrke: gästföreläsare

Födelseår: 1980

Kön: kvinna

Nationalitet: Polsk

Intervjudatum:2014-03-21

Intervjuns längd: 51 minuter

Intervjun utförd av författaren

2. Antoni

Yrke: postdok

Födelseår: 1984

Kön: man

Nationalitet: Polsk

Intervjudatum:2014-03-14

Intervjuns längd: 51 minuter

Intervjun utförd av författaren

3. Jakob

Yrke: postdok

Födelseår: 1980

Kön: man

Nationalitet: Nederländsk

Intervjudatum:2014-03-13

Intervjuns längd: 40 minuter

Intervjun utförd av författaren

4. Jeff

Yrke: professor

Födelseår: 1961

Kön: man

Nationalitet: Amerikan

Intervjudatum:2014-03-12

Intervjuns längd: 60 minuter

Intervjun utförd av författaren

5. Timo

Yrke: postdok

Födelseår: 1980

Kön: man

Nationalitet: finsk

Intervjudatum:2014-03-19

Intervjuns längd: 45 minuter

Intervjun utförd av författaren